

Strategi for Fugleværnsfonden 2021-2024

Vision

Et Danmark, hvor det er lykkedes at bevare, etablere og vedligeholde vigtige fuglelokaliteter til gavn for truede og sårbare fuglearter. Disse lokaliteters naturindhold og den tilhørende naturformidling er af stor betydning for befolkningens høje naturforståelse.

Mission

Fugleværnsfondens mission er at være aktivt medvirkende til, at Danmark har et netværk af vigtige fuglelokaliteter, der sikrer stor artsdiversitet, og specielt sikrer gode forhold for truede og sårbare fuglearter. Disse lokaliteter benyttes som udgangspunkt for engagerende naturformidling.

Natursyn

Fugleværnsfonden tilstræber at have et natursyn, der læner sig op ad natursynet i Dansk Ornitologisk Forening (DOF). Natursynet skal sikre, at der skabes forståelse og legitimitet for fondens praktiske naturforvaltning, når det kan gavne fuglelivet i naturreservaterne.

Strategiske fokusområder

1. Arealerhvervelser og driftsaftaler
Fokus er på primært at sikre store, sammenhængende naturarealer til gavn for fugle, natur og biodiversitet ved at prioritere udvidelse af eksisterende naturreservater og sekundært at erhverve, udvikle og forvalte nye områder, der er, eller kan blive, gode fuglelokaliteter.
2. Naturforvaltning
Naturforvaltning og naturgenopretning foretages på fondens naturreservater med henblik på generelt at opnå så stor biodiversitet som muligt og specifikt at beskytte og fremme vilkårene for fuglene - specielt for truede og sårbare arter.
3. Overvågning af fugle og natur
For at monitorere effekten af naturforvaltningen gennemføres overvågning af fugle og natur, så der opnås en viden om status og udvikling for naturens (primært fuglenes) tilstand.
4. Formidling
Fonden har som mål at fremme og udbrede interessen for natur og fugle i den danske befolkning.
5. Synliggørelse
Synligheden af fonden og dens virke søges øget, både indenfor DOF's medlemskreds og blandt andre fugle- og naturinteresserede.
6. Økonomi
Fonden vil arbejde for øgede indtægter og fortsat konsolidering. Der lægges vægt på at øge indtægter fra arv og sponsorater. Kredsen af bidragsydere søges udvidet.
7. Organisation
Fugleværnsfonden vil udvikle sig i samspil med DOF. Et samspil, der er præget af gensidighed, ligeværd, dialog og samarbejde.

1. Arealerhvervelser og driftsaftaler

Strategisk fokusområde:

Fokus er på primært at sikre store, sammenhængende naturarealer til gavn for fugle, natur og biodiversitet ved at prioritere udvidelse af eksisterende naturreservater og sekundært at erhverve, udvikle og forvalte nye områder, der er, eller kan blive, gode fuglelokaliteter.

Arealerhvervelser foretages ud fra en vurdering af pris, tilgængelighed, naturindhold, udviklingspotentiale, formidlingspotentiale samt synliggørelse af Fugleværnsfonden (FVF), jf. opstillede kriterier.

Erhvervelserne vil som udgangspunkt ske ud fra følgende prioriteret rækkefølge:

- Fortsat erhvervelse af supplerende parceller ved de nuværende naturreservater
- Erhvervelse af truede naturtyper, hvor sjældne fuglearter er under pres
- Erhvervelse, der kan skabe større bredde i porteføljen af Fugleværnsfondens naturtyper
- Fokus på erhvervelse af arealer med særligt potentiale for fuglebeskyttelse, formidling og synliggørelse
- Fokus på en bedre geografisk fordeling af naturreservaterne.

1.1	Fortsat erhvervelse af supplerende parceller ved nuværende naturreservater.	Eksisterende oversigt over naboarealer ajourføres. Ejere af arronderingsegnede arealer kontaktes. Deltagelse i jordfordelings-sager.	Der arbejdes ud fra en prioritering af arronderings-egnede arealer med henblik på at understøtte målet om større sammenhængende arealer.
1.2	Erhvervelse af truede naturtyper, hvor sjældne fuglearter er under pres samt erhvervelse med henblik på at skabe større bredde i porteføljen af FVF's naturtyper.	Skov og hede prioriteres som naturtype.	Formand og direktør overvåger, vurderer og udpeger løbende interessante købsmuligheder til overvejelse i bestyrelse og blandt ansatte.
1.3	Erhvervelse af naturområder med særligt potentiale for formidling og synlighed.	Der fokuseres på bynære naturreservater, hvor fugle og natur kan formidles til gavn for den danske bybefolkning.	Der fortsættes med kontakt til kommuner, med henblik på at afsøge muligheder for samarbejdsprojekter om egentlige byreservater.
1.4	Der ønskes en bedre geografisk fordeling af naturreservaterne i Danmark.	Der fokuseres på muligheden for nye naturreservater i områder, hvor fonden ikke er godt repræsenteret.	Der er lige pt. fokus på Vestsjælland, Nordfyn og Midtjylland.

1.5	FVF vil være opmærksom på mulighederne for at erhverve nye arealer i forbindelse med planlægning og gennemførelse af naturgenopretningsprojekter, der delfinansieres af offentlige tilskudsordninger.	Udviklingen omkring offentlige vådområdeprojekter og lavbundsprojekter følges nøje.	Der kan tages kontakt til kommuner og andre projektansvarlige. DOF's lokalafdelinger kan inddrages.
1.6	Der kan indgås aftaler om forvaltning af arealer, der ejes af andre end FVF, fx private fonde, firmaer, lodsejere samt kommuner og andre offentlige myndigheder. Sådanne aftaler må ikke anfægte fondens integritet.	Aftaler skal så vidt muligt have lang varighed - gerne minimum 15 år. Aftaler skal sikre FVF's ret til forvaltning af arealerne, herunder også økonomiske rettigheder.	Aftaler med myndigheder og private om forvaltning af naturreservater kan indgås (1.3). Der kan laves partnerskab med private ejere (fx godser, firmaer og fonde) om naturvenlig drift af arealer.
1.7	Der foretages løbende screening af potentielle købsmuligheder.		DOF's lokalafdelinger anmodes om en oversigt over mulige købsobjekter. Igangværende og mulige vådområdeprojekter følges løbende (1.5). De frivillige arbejdsgrupper anmodes om at have fokus på naboarealer. Der er løbende kontakt til udbydere af naturejendomme.
1.8	Magelæg (jordbytte)	FVF vil ikke sælge arealer, men magelæg kan komme på tale.	Magelæg påtænkes i strategiperioden at finde sted i enkelte naturreservater med det formål at udvide eksisterende naturreservater.
1.9	Overholdelse af generelle retningslinjer.	Ved nyerhvervelse iagttages klimaforandringernes betydning for naturreservatets forvaltning. Eventuelle erhvervelser vil kun blive foretaget, såfremt de ressourcemæssige forudsætninger er til stede.	Konsekvenserne af blandt andet vandstandsstigninger ved kystnære områder vurderes. Der skal anvendes et sæt af kriterier, som vurderes, før fremlæggelse af nye muligheder for erhvervelser til bestyrelsen.

2. Naturforvaltning

Strategisk fokusområde:

Naturforvaltning og naturgenopretning foretages på fondens naturreservater med henblik på generelt at opnå så stor biodiversitet som muligt og specifikt at beskytte og fremme vilkårene for fuglene - specielt for truede og sårbare arter.

2.1	Naturforvaltningen differentieres i forhold til de enkelte naturreservaters naturindhold og udviklingsbehov.	Differentieringen afspejles i den løbende revision af plejeplaner.	Naturreservaterne placeres inden for fire gradueringer af naturforvaltning: a) omfattende naturpleje b) almindelig naturpleje c) begrænset naturpleje d) ingen naturpleje.
2.2	Der udarbejdes plejeplaner for alle naturreservater, hvor det er relevant, og når det er muligt. Plejeplanerne skal på sigt dække en 15-årig periode, men med mulighed for korterevarende delplaner og årlige indsatsplaner.	Udarbejdelse og opdatering af plejeplaner for FVF's naturreservater. Plejeplanerne skal indeholde en tidsplanlægning og budgettering af de planlagte plejeforanstaltninger og de revideres med 5-års intervaller. Der foretages løbende en vurdering af behov for revision og ajourføring.	Følgende plejeplaner opdateres: • Ravnstrup Sø • Stormengene • Stubbe Sø • Agerø Plejeplan for Rusland udarbejdes i samarbejde med Gribskov Kommune.
2.3	Der nedskrives få men relevante indsatsmål for hvert naturreservat.	Indsatsmål er både for naturforvaltningen og formidlingen i naturreservaterne.	Indsatsmål for hvert naturreservat opdateres løbende og fremlægges for bestyrelsen årligt.

2.4	Der gennemføres efter forudgående planlægning en naturpleje, der tager sigte på at give ynglende, rastende og trækkende fugle de bedst mulige levevilkår. Sjældne og truede dyr og planter tilgodeses i videst muligt omfang, og der tages særligt hensyn til de forpligtelser, der følger af Natura 2000.	Der kan udarbejdes artsspecifikke handlingsplaner for særligt truede eller sårbare arter, hvor det er nødvendigt. FVF vil eksperimentere med og afprøve nye plejemetoder, gerne i samarbejde med naboer og offentlige myndigheder.	Det skal vurderes, hvor FVF kan anlægge flere fugleøer. Kan vi gøre yderligere for at hjælpe udvalgte arter, fx stor kobbersnepe og brushøne? Ræv kan reguleres intensivt, hvor det vurderes relevant. Mårhund, mink og vaskebjørn bekæmpes efter evne.
2.5	Der arbejdes med en folkeliggørelse af naturforvaltningen. Blandt andet gennem fortsat udvikling af frivillige arbejdsgrupper.	FVF ønsker også at indgå i dialog og samarbejde med naboer og andre lokale.	Iværksættelse og evaluering af græsningsfællesskaber på udvalgte naturreservater i tillæg til de eksisterende.
2.6	FVF fører en bæredygtig miljøpolitik.	Transport samt indkøb af materialer og udstyr finder sted under hensyntagen til miljøet i de tilfælde, hvor det er muligt.	En positivliste til indkøb i naturreservaterne (træ, metal, plast, maling/træbeskyttelse mv.) opdateres løbende. Miljøskadelig transport søges minimeret.
2.7	FVF fører en høj sikkerheds-og arbejdsmiljøpolitik for både ansatte og frivillige.	Sikkerhed og arbejdsmiljø i arbejdsgrupperne vægtes højt.	Ansatte har en sundhedsforsikring. Ansatte og frivillige har det rette udstyr og gode forhold samt arbejdsskadeforsikring.
2.8	Overvågning af klimaforandringer	Opmærksomheden skærpes vedrørende klimaforandringernes betydning for forvaltningen.	Et specialeprojekt kan eventuelt se på dette aspekt.
2.9	Invasive arter	Invasive arter søges undgået i naturreservaterne.	Invasive arter bekæmpes i det omfang det er påkrævet og muligt. Invasive arter i Danmark er listet her: https://mst.dk/naturvand/natur/national-naturbeskyttelse/invasive-arter/de-invasive-arter/

3. Overvågning af fugle og natur

Strategisk fokusområde:

For at monitorere effekten af naturforvaltningen, gennemføres overvågning af fugle og natur, så der opnås en viden om status og udvikling for naturens (primært fuglenes) tilstand.

3.1	Fugleovervågningen systematiseres gennem et fastlagt monitoreringsprogram. Overvågningen (inklusive bioblitz) kan være af både flora og fauna og skal give data, der kan belyse status, udviklingstendenser og årsagssammenhænge, samt om de anvendte virkemidler har de ønskede effekter.	Fugleovervågningens særligt udviklede program fastlægger behovet for monitorering, herunder overvågningsinterval i hvert enkelt naturreservat. Overvågningen udføres primært af et overvågningskorps. Korpsset søges løbende tilført nye medlemmer gerne rekrutteret fra DOF's medlemskreds.	De indsamlede data indgår i: <ul style="list-style-type: none"> • Fugleåret • DOFbasen • Arter.dk Data kan desuden anvendes af diverse myndigheder i forbindelse med deres forpligtelser i naturreservaterne.
3.2	Ved erhvervelse af nye naturreservater, udvidelser af eksisterende naturreservater eller ved større naturgenopretningsprojekter skal der om muligt foretages en overvågning af fugle og eventuelt anden natur af særlig interesse.	Områdets natur- og fuglemæssige status registreres.	Status tilvejebringes på grundlag af tilgængelige data fra DOFbasen, NOVANA et al samt fra direkte indsamlede observationer.
3.3	Forskning ønskes udført i naturreservaterne som en del af overvågningen.	Der lægges vægt på, at der udføres forskning i naturreservaterne, når det er hensigtsmæssigt og foreneligt med fondens interesser.	Hensigtsmæssig forskning kan fx være at afdække, hvilken naturforvaltning, der har den ønskede effekt i det enkelte naturreservat.

4. Formidling

Strategisk fokusområde:

Fonden har som mål at fremme og udbrede interessen for natur og fugle i den danske befolkning og har en målsætning om at være frontløber med nye innovative formidlingsformer.

Der skal være adgang til, at så mange som muligt oplever fuglene i Fugleværnsfondens naturreservater. Formidlingen gennemføres på en måde, så det ikke skader de naturværdier, fonden vil formidle.

Formidlingen retter sig mod fuglelivet og de sammenhænge, som har betydning for fuglenes levevilkår. Det tilstræbes, at formidlingsarbejdet også kan omfatte de øvrige natur- og kulturværdier, som er karakteristiske for det pågældende område.

Hensynet til fuglene skal udstikke rammerne for adgangsforholdene for både mennesker og dyr, og der skal ske en styring af adgangen geografisk/årstidsmæssigt ved hjælp af foldere, skilte, stier, observationssteder og andre faciliteter. Publikumsfaciliteterne skal fremstå velholdte, og økonomi hertil skal prioriteres.

4.1	Formidlingen differentieres i forhold til de enkelte naturreservaters potentiale, beliggenhed og sårbarhed.	Differentieringen afspejles i antal og type af formidlingsarrangementer og - faciliteter.	Naturreservaterne placeres inden for fire gradueringer: a) intensiv formidling b) almindelig formidling c) ekstensiv formidling d) ingen formidling.
4.2	Formidlingen sker med udgangspunkt i FVF's naturreservater med mindre ledelsen beslutter andet i enkeltsager. Formidlingen, herunder afholdelse af mindst 100 ture og arrangementer årligt, varetages af FVF's naturvejledere i samarbejde med frivillige. De frivilliges initiativer støttes af sekretariatet i det omfang, det er muligt.	Hovedvægten i formidlingen lægges på naturreservaterne og deres natur- og fugleindhold, men kan også omfatte anden relevant natur/kulturværdi i det pågældende område. Det skal i samarbejde med de frivillige vurderes, om antallet af guidede ture i hvert naturreservat er passende.	Der kan arrangeres formidling uden for naturreservaterne fx i forbindelse med særlige forekomster og/eller i forbindelse med særlige projekter og begivenheder.

4.3	<p>Formidlingsarbejdet vil blive styrket og videreudviklet for at sikre, at FVF fortsat er førende med hensyn til formidling af fugle og anden natur.</p> <p>Formidlingen tilstræber at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • give gode fugle- og naturoplevelser • skabe forståelse for naturforvaltning, naturkvalitet og naturpolitik • synliggøre fondens sociale fællesskaber i de frivillige arbejdsgrupper omkring forvaltning, formidling og overvågning i naturreservaterne • fungere som udstillingsvindue for FVF og gennem den gode oplevelse skabe lyst til at bidrage økonomisk til levesteder for – og beskyttelse af - fuglene. 	<p>Der lægges særlig vægt på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • den direkte formidling i naturreservaterne • de største og de mest bynære naturreservater • en folkeliggørelse af formidlingen, så den retter sig mod et bredere publikum • at publikumsfaciliteterne altid fremstår velholdte indenfor realistiske økonomiske rammer • nye innovative formidlingstiltag. 	<p>Etablering af et nyt bynært naturreservat, hvor fugle og fuglesag kan formidles.</p> <p>Målrettet hjælp til fugle (fodring, redemuligheder, vegetation, græsning m.v.) vil også blive demonstreret på andre naturreservater, hvor det er relevant.</p> <p>Kvantitativ og kvalitativ undersøgelse af publikums brug fortsættes og udvikles (fx ved besøgsregistrering, hvor det er muligt).</p>
4.4	<p>Formidlingen over for børn skal fortsat udvikles.</p>	<p>FVF søger primært at give skoleelever naturoplevelser ved besøg på naturreservaterne med projekt "Adoptér et reservat".</p>	<p>Et antal skoleklasser tilbydes i planperioden at deltage i projekt "Adoptér et reservat". Formidling via plancher kan også målrettes børnefamilier.</p>
4.5	<p>Fonden ønsker at vinkle og nuancere formidlingen ved større vægtning af kulturelle aspekter.</p>	<p>Kunst, historie og kultur indgår i formidlingen af fugle og natur.</p>	<p>Der arbejdes specifikt med kunst af fugle og natur. Pt. med Johannes Larsen Museet, Tegners Museum og Nivaagaard Malerisamling. Andre kunstformer og kulturelle elementer kan indgå, hvor det er relevant.</p>

4.6	Kendskabet til FVF og naturreservaterne øges gennem både udvidelse og vedligeholdelse af publikumsfaciliteter samt ved målrettet formidling i udvalgte medier.	Vægten lægges på: <ul style="list-style-type: none"> • fortsat udvikling og vedligehold af publikumsfaciliteter, inkl. foldere og plancher. • at styrke det lokale islæt og engagement i formidlingen. • at formidlingen skal være med til at synliggøre naturreservaterne og fuglesagen. 	Målrettet og løbende formidling, bl.a. via DOF's kanaler. Fortsat kontakt til landsdækkende og lokale medier, herunder også udvalgte magasiner.
4.7	Udvikling af formidling som indtægtsgivende virksomhed.	Formidling som indtægtsgivende virksomhed tager udgangspunkt i naturreservaterne og særligt markante forekomster af fugle eller anden natur af særlig værdi.	Der kan laves særlige formidlingspakker med deltagerbetaling, som tilbydes til firmaer, sponsorer, lukkede grupper m.v.
4.8	Digital formidling.	Brugen af digital formidling ønskes udvidet i strategiperioden.	Følgende er eksempler på digital formidling: <ul style="list-style-type: none"> • Digitale fugleture sendt live på Facebook og hjemmeside. • "Spørg naturvejlederen" på Facebook og hjemmeside. • Udvikling af en App til "stafet" i naturreservaterne.

5. Synliggørelse

Strategisk fokusområde:

Synligheden af fonden og dens virke søges øget, både indenfor DOF's medlemskreds og blandt andre fugle- og naturinteresserede.

Synliggørelsen sker for at:

- skabe kendskab til fondens arbejde
- tilskynde til oplevelser i naturreservaterne
- styrke fonden økonomisk gennem støttebidrag, testamentariske gaver, sponsorer m.v.

Der er udarbejdet en kommunikationsstrategi, som videreudvikles i denne strategiperiode i et samarbejde mellem sekretariat og bestyrelse.

5.1	Kommunikationen målrettes konkrete målgrupper.	Målgrupperne: <ul style="list-style-type: none"> • DOF's og DN's medlemmer • Andre naturinteresserede • Børn og bedsteforældre • Store jordbesiddere • Virksomheder tæt på naturreservater • Fonde og bidragsydere. 	Synliggørelsen sker via: <ul style="list-style-type: none"> • DOF's, DN's og FVF's medier • landsdækkende og lokale medier • kontakt til andre organisationer og myndigheder • turistorganisationer, højskoler, kirker, biblioteker, museer og skoler. • sociale medier.
5.2	Synliggørelse over for mulige samarbejdspartnere, sponsorer, testatorer og donatorer. Yderligere brug af annoncering og kontakt til nationale og lokale medier samt konstant udvikling af fondens profil udadtil.	Fortsætte en målrettet indsats i forhold til mulige testatorer, sponsorer og donatorer.	Der gennemføres særlige arrangementer (ture, møder) målrettet fonde, virksomheder, private bidragsydere og andre donatorer. Yderligere brug af annoncering og oplysning via medier (inklusiv de digitale) og websites.
5.3	FVF søger at oprette et særligt netværk af personer, som kan bidrage til en positiv udvikling af FVF.	Netværket har tæt kontakt til sekretariat og bestyrelse og handler alene på disses beslutninger og anvisninger.	Der vil være løbende kontakt til vigtige personer, der kan indgå i netværket, som udvikles med tiden.
5.4	Naturreservaterne kan brandes gennem specifikke arter.	Hvor det er relevant sættes særlig fokus på bestemte arter på bestemte naturreservater.	Mulige branding-arter: <ul style="list-style-type: none"> • Lysbuget knortegås på Agerø • Spætte i Vaserne og Rusland • Trane og blåhals i Sølsted Mose • Hvepsevåge og havørn i Saksfjed- Hyllekrog • Kobbersneppe og brushane på Nyord • Skægmejse ved Gundsømagle Sø. • Rørdrum, rovterne og sølvhejre i Tryggelev Nor.

5.5	Årets profil og ambassadørkorps.	Årets profil videreføres i forlængelse af vores succes med de første profiler i den foregående strategiperiode. Et ambassadørkorps af kendte, som aktivt og synligt støtter FVF fortsætter.	Ny profil findes hvert år og ambassadørkorpset fremgår af fondens kommunikation udadtil, men der er ikke krav til korpsets aktivitetsniveau, da vi har med travle kendisser at gøre.
5.6	Flagskibs-naturreservater.	Enkelte naturreservater udvælges med det mål at gøre dem til flagskibs-naturreservater i Fugleværnsfonden.	I flagskibs-naturreservaterne prioriteres det at udvide arealet med det formål at have større sammenhængende arealer, som kan indeholde helårs/vildgræsning – og måske en dag rewilding.

6. Økonomi

Strategisk fokusområde:

Fonden vil arbejde for øgede indtægter og fortsat konsolidering. Der lægges vægt på at øge indtægter fra arv og sponsorater. Kredsen af bidragsydere søges udvidet.

Erhvervsindtægterne bør øges i lyset af fondens status som erhvervsdrivende fond. Grundlaget for forøgelse af erhvervsindtægterne skal findes i fondens kompetencer inden for naturforvaltning, naturpleje, formidling, overvågning og samarbejde med frivillige. Erhvervsindtægterne, herunder tilskudsmuligheder, øges gennem etablering og udvikling af partnerskaber med offentlige myndigheder, virksomheder, fonde og med private lodsejere. Salg af produkter og tjenesteydelser vurderes løbende som en mulig indtægtskilde.

Egenkapitalen bør være stabil, så udbygningen af naturområderne og fondens aktiviteter kan udføres risikofrit. Egenkapitalen placeres i henhold til Fugleværnsfondens investeringsstrategi, som tilsigter grønne og bæredygtige investeringer. Fonden vil udarbejde tre-årige budgetter for at styrke planlægningen, gennemføre plejeplanerne og sikre en stabil drift uden store ikke-planlagte økonomiske udsving fra år til år.

6.1	Offentlige midler.	Indsatsen vedr. støtte fra offentlige puljeordninger forstærkes.	Der søges om: <ul style="list-style-type: none"> • Tips- og Lottomidler ved Kulturministeriets driftsstøtte til landsdækkende almennyttige organisationer • midler fra statslige og kommunale puljer • støtte fra EU-LIFE • tilskud fra relevante støtteordninger, hvor det er foreneligt med FVF's virke.
6.2	Private midler: kredsen af bidragydere søges udvidet. Det sker blandt andet ved øget markedsføring og nye indsamlingsmåder, som skal gøre det lettere at donere. De vigtigste bidragsydere tilbydes ture i naturreservaterne med guider, naturvejledere, naturforvaltere og direktør.	Indsamlingsarbejdet blandt DOF's medlemmer intensiveres og kan koordineres med DOF's indsamlingsarbejde.	Der anvendes annoncer i magasiner og aviser samt information i naturreservaterne. Der indføres et "fuglebevis" som et gavebevis/certifikat.
6.3	MobilePay Mulighed for bidrag via mobilindbetalinger er markedsført, men markedsføringen skal styrkes ude i naturreservaterne.	MobilePay-indbetalinger stiger støt. Men det skal markedsføres yderligere, før vi kan mærke en stor effekt.	Tekster om muligheden for at bidrage økonomisk på denne måde påføres annoncer, tidsskrifter, foldere, plancher, hjemmeside, Facebook mv.
6.4	Gavebreve	Der arbejdes for, at flere tilslutter sig ordningen med 10-årige gavebreve.	Det markedsføres, og der kan ydes gratis vejledning.

6.5	Testamenter	<p>Der arbejdes målrettet for at øge de testamentariske gaver.</p> <p>Der tilbydes blandt andet besøg hos testatorer og personer, der søger viden om Fugleværnsfonden og vejledning om testation.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Der udarbejdes flere artikler og annoncer om testamentering • Der kan ydes gratis vejledning og advokatbistand • Der sendes oplysning til alle DOF-medlemmer og relevante advokater om muligheden for at testamentere til FVF • Der udarbejdes en arvefolder • Hjemmesiden udvikles med fokus på arv og testamenter.
6.6	Fonde og legater.	Der arbejdes målrettet med kontakt til fonde.	Der afholdes regelmæssige møder/ekskursioner med udvalgte fonde, og der er løbende en tæt dialog med de vigtigste fonde.
6.7	Sponsoraftaler og CSR-samarbejde.	Der søges indgået flere partnerskaber med private virksomheder, som en del af deres CSR-strategi.	Kontakt tages til flere private virksomheder med oplæg til samarbejde.
6.8	Aftaler mellem frivillige og lokalområdets leverandører.	I lokalområdet til naturreservaterne motiveres de frivillige til at hjælpe til med den private støtte til FVF's arbejde.	Fondens frivillige arbejdsgrupper kan søge om mindre støttebeløb eller rabatordninger hos lokale virksomheder, og de kan samle ind ved egne guidede fugleture.
6.9	Driftsomkostninger.	Naturreservaternes driftsomkostninger ses i et nyt perspektiv i en ny strategiperiode. De enkelte driftsomkostninger vurderes løbende.	Kan det fx med fordel for fugle og natur gøres anderledes og billigere. Kan omkostninger i længden reduceres ved at tillade større tiltag nu og her, selvom de koster?

7. Organisation

Strategisk fokusområde:

Fugleværnsfonden vil udvikle sig i samspil med DOF. Et samspil, der er præget af gensidighed, ligeværd, dialog og samarbejde.

7.1	Fugleværnsfonden ønsker at planlægge og gennemføre aktiviteter og projekter i fællesskab med DOF og andre partnere.	Der lægges vægt på ligeværdig gensidig dialog og koordination i overensstemmelse med den indgåede samarbejdsaftale samt et godt samarbejde med DOF's lokalafdelinger, ansatte og medlemmer.	Direktøren for FVF sikrer, at der på alle niveauer holdes en god og tæt dialog med ansatte og frivillige i DOF. DOF og FVF vil arbejde tæt sammen om overvågningen i naturreservaterne.
7.2	FVF's naturreservater skal skabe rum for sociale fællesskaber, hvor indsatsen er til gavn for fuglene og naturen generelt samt til glæde for mennesker.	Der bør etableres arbejdsgrupper i alle naturreservater, hvor det er relevant. Arbejdsgrupperne bør fortsat styrkes og udvikles, og deres kompetencer og hjælpemidler søges øget. Der bør ske en øget rekruttering til enkelte af arbejdsgrupperne, primært blandt DOF's medlemmer.	Sekretariatet støtter og hjælper de frivillige, så meget det er muligt. Sekretariatet sørger for, at de frivillige kompetenceudvikles (efter eget ønske) inden for naturpleje, formidling, overvågning, registrering mv.
7.3	Flere ressourcer til sekretariatet i form af yderligere arbejdskraft.	Mulighederne for at aflaste sekretariatet ved yderligere tilknytning af frivillige og ansatte til både fagligt og administrativt arbejde bør fortsat undersøges.	Kortlægning af behov og efterfølgende handling i forhold til nytænkning og organisering. Eventuelt med nye ansættelser som følge.
7.4	Løbende udvikling af sekretariatets og bestyrelsens viden og kompetencer.	Sekretariatets ansatte bør løbende tildeles ny viden og udvikling af kompetencer. Bestyrelsesmedlemmers kompetencer er afgørende for deltagelse i bestyrelsesarbejdet.	De ansatte deltager i vidensgivende og kompetenceudviklende aktiviteter efter aftale med direktøren. Kompetenceudvikling af bestyrelsesmedlemmer vurderes løbende.